

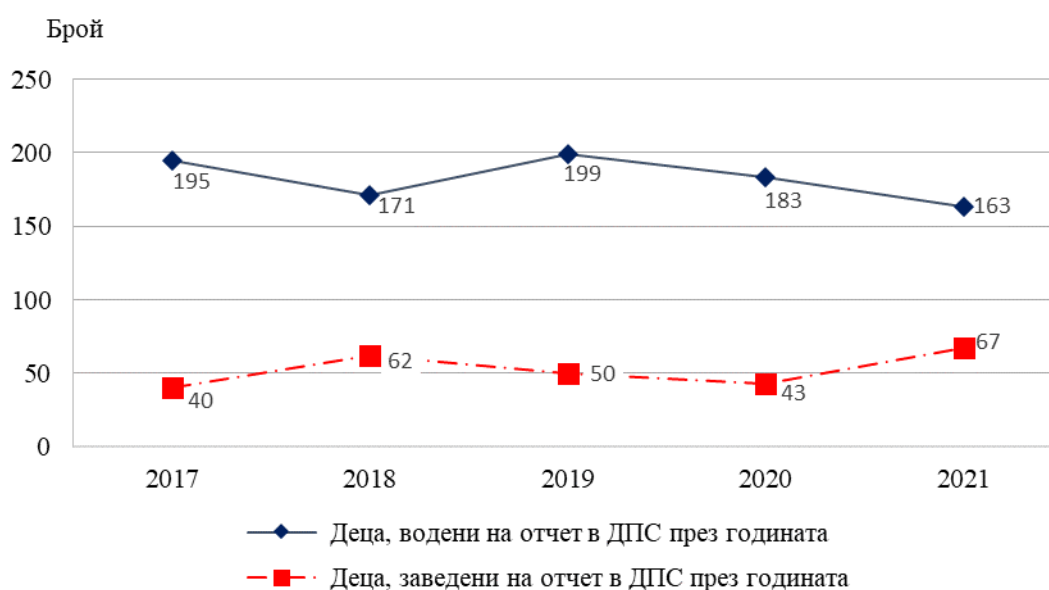
ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ЯМБОЛ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

През 2021 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи в област Ямбол са водени 163 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2020 г. броят им намалява с 20, или с 10.9%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС в област Ямбол малолетни и непълнолетни лица през 2021 г. са:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 50.3%;
- малолетни (8 - 13 години) - 49.7%;
- момчета - 124 (76.1%);
- момичета - 39 (23.9%);
- учащи - 94 лица (57.7%);
- живеят в криминогенна среда - 121 лица (74.2%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни, водени и заведени на отчет в ДПС в област Ямбол през периода 2017 - 2021 година

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

Броят на **заведените на отчет¹ в ДПС** през 2021 г. малолетни и непълнолетни е 67, или 41.1% от всички водени на отчет лица, като 46.3% от тях са непълнолетни.

През 2021 г. **снети от отчет в ДПС** са 19 малолетни и непълнолетни лица, или 11.7% от водените на отчет през годината:

- поради поправка на поведението - 2 лица (10.5%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 17 лица (89.5%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2021 г. през ДПС са преминали 102 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 65, или 63.7%, а момичетата са 37 (36.3%).

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е дялът на преминалите през ДПС за:

- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 14 лица (13.7%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 6 лица (5.9%).

Извършени престъпления

През 2021 г. малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за **извършени престъпления**, са 93.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 62 лица, или 66.7%. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 41.9% и на кражби от домове - 29.0%.

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2021 г. на територията на област Ямбол са регистрирани в ДПС 18 деца пострадали от престъпления, от които 8, или 44.4%, са момичета. Малолетни са 7 лица (38.9%), а непълнолетни - 11 (61.1%).

¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2021 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на територията на област Ямбол **са образували** 352 възпитателни дела, от които 184 (52.3%) са образувани по предложение на органите на полицията. Броят на **решените дела** през годината е 136, като от тях в срок до един месец са решени 63 дела, или 46.3%. **Прекратени** са 207 дела (58.8% от образуваните възпитателни дела). В края на 2021 г. **са останали несвършени** 17 дела.

През 2021 г. местните комисии са наложили 219 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 158 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 158 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 137 мерки (62.6%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 26 мерки (11.9%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 26 мерки (11.9%);

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 69 лица (43.7%), а непълнолетни - 89 (56.3%);
- момчетата са 134 (84.8%), а момичетата - 24 (15.2%);

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществена проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживеене на лицата.

Повече информация и данни от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).